

УДК 631.14 636:63

Л. О. Болтянська, к.е.н., доц.

ORCID: 0000-0002-6314-4429

*Таврійський державний агротехнологічний університет**імені Дмитра Моторного*

e-mail: larysa.boltianska@tsatu.edu.ua

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ МОЛОКА

Анотація. В статті проведено аналіз сучасного стану галузі вітчизняного та регіонального ринку молока, виявлені тенденції розвитку. Основним завданням молочної промисловості є формування пропозиції на ринку молока та молочних продуктів задля забезпечення потреб населення необхідними продуктами харчування. Молочне скотарство, як і вся тваринницька галузь, займає вагому позицію в структурі харчової промисловості України, оскільки молочні продукти є основою здорового харчування та одночасно незмінною складовою при виробництві різноманітних товарів харчової промисловості.

Спостереження свідчать, що функціонування ринку молока на сьогоднішній час потребує об'єктивної оцінки реального стану основних елементів ринкового середовища: попиту та пропозиції. Саме попит на ринку молока забезпечує стабільність та впевненість у товаровиробників всіх категорій та підприємств молочної промисловості. При цьому формування пропозиції, відповідно валового виробництва молока здійснюється в залежності від кількості поголів'я тварин молочного стада, їх продуктивності, інтенсивності технологій та фондомісткості галузі.

Ключові слова: галузь тваринництва, чисельність поголів'я тварин, продуктивність тварин, ринок молока, фактори впливу, тенденції розвитку ринку.

Постановка проблеми. Формування харчових звичок людини починається у ранньому віці під впливом і за прикладом батьків. Саме відносини та родинні звички мають ключове значення для забезпечення здорового харчування в подальші періоди життя. Основні стратегії оптимізації харчування свідчать про включення до харчового раціону молочних продуктів. Молочні продукти є невід'ємною частиною раціону. Молоко залишається одним із найцінніших продуктів харчування людини, містить усі необхідні для людини

речовини: білки, жири, вуглеводи, ферменти, вітаміни, мінеральні речовини й інші важливі елементи харчування.

Формуванням пропозиції на ринку молока та молочних продуктів задля забезпечення потреб населення є основним завданням молочної промисловості. Дана галузь займає вагомую позицію в структурі харчової промисловості країни в цілому, оскільки молочні продукти є основою здорового харчування та одночасно незмінною складовою при виробництві різноманітних товарів харчової промисловості.

Молочне скотарство, як підгалузь тваринництва, розвинене в багатьох регіонах України, відповідно і молочна промисловість є традиційною для регіональних ринків України. Проте, виробництво молока та забезпечення сировиною переробну галузь є нерівномірним серед регіонів, незважаючи на благоприємні умови розвинення цієї галузі на території всієї країни.

Слід зазначити, що сьогоденний ринок молока функціонує в досить непростих економічних умовах, що вимагає об'єктивної оцінки реального стану попиту та пропозиції, цін на дану продукцію з метою виявлення тенденцій подальшого розвитку в Україні та зокрема в Південному регіоні.

Аналіз останніх досліджень. Сучасний стан та проблеми розвитку молочного скотарства розглядається в численних публікаціях науковців і експертів ринку, а також на семінарах, нарадах та конференціях. Тенденції вітчизняного ринку молока, аналіз проблем його функціонування, пропозиції щодо покращення умов виробництва, взаємовідносин на ринковому просторі відображаються в багатьох публікаціях вітчизняних науковців, зокрема: С.П. Азізова, В.Г. Андрійчука, В.І. Аранчія, П.С. Березівського, І.Г. Власенка, А.Д. Дібрової, М.М. Ільчука, В.М. Калінчика, П.Т. Саблука, Г.М. Христенко, О.М. Шпичака та інших.

Втім, незважаючи на наявність наукових публікацій, враховуючи специфічність, питання становлення і розвитку ринку молока не втрачають своєї актуальності.

Формулювання цілей статті. Метою статті є проведення аналізу сучасного стану ринку молока в Україні, зокрема в Південному регіоні, виявлення тенденцій та проблем функціонування, зазначення можливостей та перспективних напрямів розвитку.

Основна частина. Під ринком продукції тваринництва слід розуміти сферу вільного товарного обміну, яка об'єднує економічно самостійних виробників продукції тваринництва (сільськогосподарські підприємства, фермерські господарства і господарства населення) та споживачів (переробні підприємства, що закупають тваринницьку продукцію, зокрема молоко, а також населення, яке виступає кінцевим

споживачем), крім того сам процес обміну, тобто сферу транспортування, зберігання, торгівлі та сервісу [1,с.39].

Особливістю галузі тваринництва є виробництво продукції для первинного ринку, з гарантованою наявністю ринку збуту продукції та своєчасного надходження сировини на переробні підприємства не залежно від сезонності.

Попит на ринку формується під впливом демографічних, економічних, поведінкових та вартісних чинників, тобто він залежить від кількості населення, розподілу його доходів, платоспроможності, якості і вартості продукції, товарного асортименту, смаків і вподобань споживачів, експорту тощо. Пропозиція залежить від природних умов, рівня життя сільського населення, ресурсного потенціалу, імпорту, організаційно-економічних (розвитку інфраструктури ринку, форми організації виробництва, грошової та кредитно-податкової політики), технологічних (догляд за тваринами, годівля, технологія зберігання та переробки сировини) чинників, взаємовідносин (переробних підприємств і сільськогосподарських виробників) [2, с.171]

Молочне скотарство є важливим джерелом формування продовольчих ресурсів в Україні, забезпечуючи населення молочними продуктами та переробну ланку – сировиною. Утім останнім часом ринок молока є проблемним з зі сторони саме виробництва. Капіталомісткість сучасних технологій достатньо висока, а віддача триває іноді декілька років.

Рівень виробництва молока на підприємствах країни формується в залежності від кількості сільськогосподарських тварин, їх продуктивності, наявної кормової бази та забезпеченості техніко-технологічного обладнання. Серед формуючих чинників переважним залишається все ж таки кількість поголів'я худоби.

Забезпечення населення питним молоком та продукцією його переробки вітчизняними виробниками має тенденцію до щорічного скорочення (табл.1). Виробництво молока в Україні за 2020 рік скоротилось майже на 430 тис. тон (що становить 4,6%) відносно попереднього року та на 10,7% відповідно до 2016р. Чинником тому стала стійка тенденція до скорочення поголів'я молочного напрямку в господарствах усіх категорій. Останні чотири роки поспіль існує тенденція скорочення поголів'я корів щорічно в межах 95 -130 тис. голів.

До Південного регіону України відносять Дніпропетровську, Запорізьку, Миколаївську, Одеську та Херсонську області. Аналіз тенденцій ринку молока в Південному регіоні здійснюємо на основі даних перелічених областей без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя.

Таблиця 1.

Динаміка виробництва молока, поголів'я худоби та їх продуктивність в господарствах усіх категорій України та Південного регіону*

Показники	Роки					Зміна у %, 2020р. до 2016р.
	2016	2017	2018	2019	2020	
в цілому по Україні						
Виробництво молока, тис. тон	10381,5	10280,5	10064	9697	9267,4	89,3
Поголів'я ВРХ, тис. гол, у т.ч.	3750,3	3682,3	3530,8	3332,9	3092	82,4
корови	2166,6	2108,9	2017,8	1919,4	1788,5	82,5
питома вага корів в поголів'ї ВРХ	57,8	57,3	57,1	57,6	57,8	*
Середньорічний надій на 1 корову, кг	4791,61	4874,82	4987,61	5052,1	5181,6	108,1
у т.ч. в Південному регіоні						
Виробництво молока, тис. тон	1640	1585,5	1532,4	1408,8	1332,1	81,2
Поголів'я ВРХ, тис. гол, у т.ч.	650,6	650,6	638,6	563	506,5	77,9
корови	382	372,4	362,9	334	305,3	79,9
питома вага корів в поголів'ї ВРХ	58,7	57,2	56,8	59,3	60,3	*
Середньорічний надій на 1 корову, кг	4293,2	4257,5	4222,7	4218,0	4363,2	101,6
Частка регіону в структурі:						
валового виробництва молока	15,80	15,42	15,23	14,53	14,37	-1,42
загальному поголів'ї корів	10,19	10,11	10,28	10,02	9,87	-0,31
Індекс регіонального середньорічного надою на 1 корову до надою в Україні	0,90	0,87	0,85	0,83	0,84	-0,05

*Побудовано за даними збірника «Тваринництво України», 2020 р. та статистичної інформації Державної служби статистики.

Ситуація з екстенсивним розвитком молочного скотарства в регіоні катастрофічна. Скорочення корів в період з 2016 року склало майже на одну п'яту, з негативною динамікою скорочення молочного стада в 27-29 тис. голів. Це призвело до зменшення виробництва молока на 307,9 тис. тон.

Проте, при повальному скороченні молочного стада, за останні п'ять років спостерігається підвищення, на 128 кг відносно попереднього року та на 360 кг порівняно з 2016 роком, середньорічного надою молока від 1 корови. Дана динаміка намітилась лише в 2020 році, до цього до звітнього року продуктивність корів щорічно зменшувалась в середньому з інтервалом 35 кг. Ті підприємства, які розвивають молочний напрямок намагаються

дотримуватись та підвищувати технічну та технологічну культуру виробництва молока, тому при використанні сучасних технологічних ресурсів досягають рентабельного виробництва.

Слід зазначити, що регіональний ринок молока у вітчизняному ринку займає стабільну, за останні 5 років, частку – п'ять областей Південного регіону додають шосту частину молока у вітчизняне виробництво, десяту частину займають за кількістю поголів'я, проте величина середньорічного надою на 1 голову менша за середній показник в цілому по Україні, коливання становить від 10 до 17%. Ця динамічність пояснюється переважно рослинницькою спеціалізацією агропідприємств регіону.

Розподіл загального виробництва молока в регіоні за областями склався останнім часом не змінний (рис.1). Загальна величина валового виробництва молока в регіоні за областями розподілилась майже пропорційно. З загальної картини виділяється тільки Запорізька область, в господарствах населення якої за останні десять років спостерігається планомірне скорочення стада корів, чинником тому є відсутність кормової бази, трудомісткість та капіталомісткість утримання корів у власних господарствах.

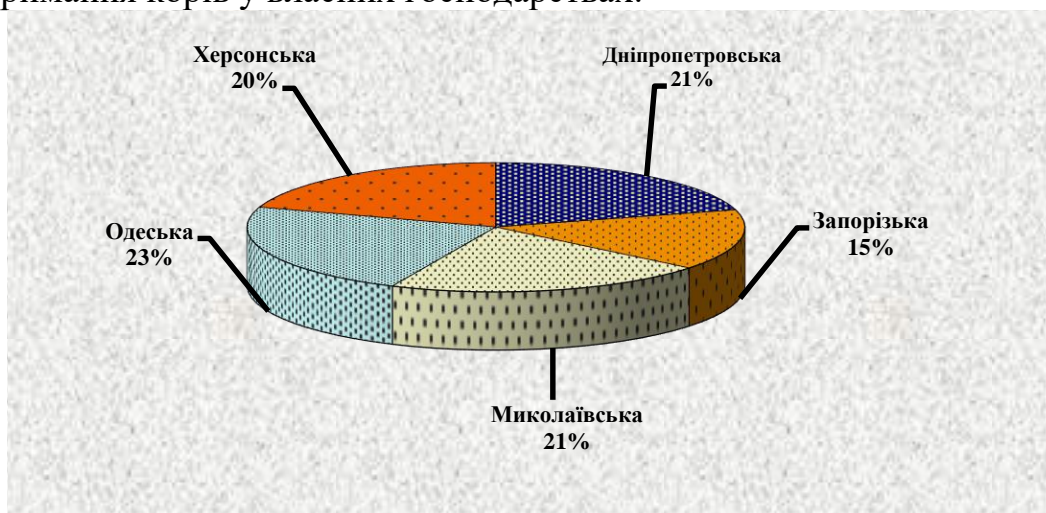

Рисунок 1. Розподіл валового виробництва молока за областями Південного регіону України у 2020 року *

* Побудовано за статистичною інформацією Державної служби статистики.

Досить різняться темпи виробництва молока та динаміка поголів'я корів в залежності від категорії підприємств. Постачальниками молока на ринок є аграрні підприємства різних форм власності (агрофірми, товариства, приватні підприємств тощо) та різноманітні види господарств населення, які реалізують свою продукцію споживачу та здають сировину переробним підприємствам молочної промисловості.

Слід зазначити, що протягом останнього десятиріччя основними постачальниками виступають різноманітні види господарств населення. На вітчизняному ринку лише одна третина валового виробництва молока припадає на підприємства різноманітних форм власності, 70 % - це постачання молока від господарств населення.

Дуже схожа тенденція в долі виробників спостерігається на регіональному ринку (рис.2).

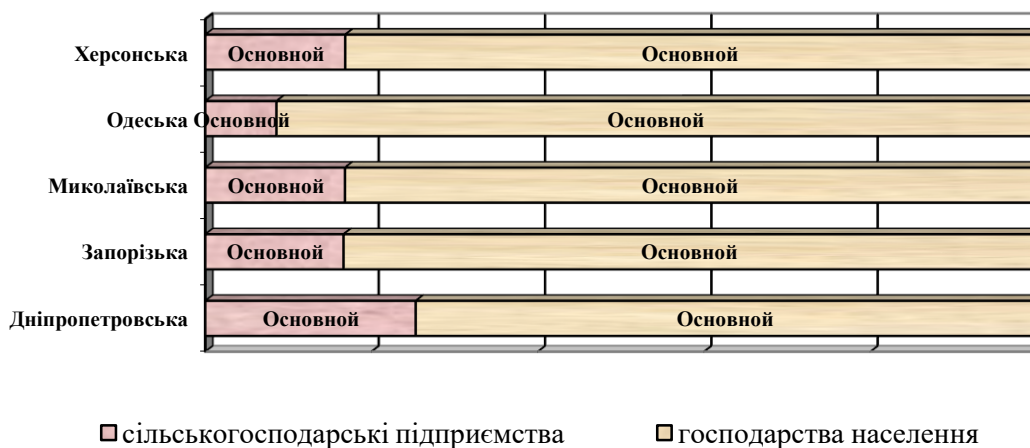

Рисунок 2. Структура виробників молока за категоріями в 2020 році на регіональному ринку

Отже, відповідно, видова структура виробників за областями регіону відрізняється від загальноукраїнської. В Херсонській, Миколаївській та Запорізькій областях майже 85% молока виробляється та постачається на ринок господарствами населення. В Одеській області на їх долю припадає більше 90%, лише тільки в Дніпропетровській області четверта частина валового виробництва припадає на сільськогосподарські підприємства.

Відповідно структура виробників молока має вплив на динаміку виробництва цієї продукції за категоріями господарств в областях Південного регіону (табл. 2).

В сільськогосподарських підприємствах Запорізької, Миколаївської та Херсонської області динаміка валового виробництва молока в продовж аналізованого періоду має більш менш стабільний характер. На підприємствах даних областей в період з 2016 року спостерігається зростання, особливо в Херсонській та Миколаївській областях на 9,8% та 16,1% відповідно. Проте однаково негативна динаміка спостерігається на підприємствах Одеської та Дніпропетровської областей, де рівень виробництва молока в 2020 році порівняно з 2016 роком скоротився на 10,4 та 11,9 тис. тон відповідно

за областями, при чому дана тенденція визначається зі зменшенням в інтервалі в середньому 3-5 тис. тон щорічно.

Таблиця 2.

Динаміка виробництва молока за категоріями в областях Південного регіону*, тис. тон

Області регіону	Роки					Зміна 2020р. до 2016р. у	
	2016	2017	2018	2019	2020	%	+/-
Виробництво молока у господарствах усіх категорій							
Дніпропетровська	319,5	300,7	294,3	285,4	275,8	86,32	-68,80
Запорізька	259,5	260,7	243,9	220,1	202	77,84	-58,70
Миколаївська	341,6	342,2	324,6	299	278,5	81,53	-65,30
Одеська	363,3	348,6	334,8	321	309,6	85,22	-75,70
Херсонська	296,1	293,3	284,4	283,3	266,2	89,90	-33,80
Виробництво молока у підприємствах							
Дніпропетровська	75,9	70,4	70,9	70,6	69,8	91,96	-11,90
Запорізька	33,5	36,8	37,2	33,4	33,6	100,30	1,10
Миколаївська	40,3	41,6	46,3	47,4	46,8	116,13	9,00
Одеська	33,9	32,7	32,3	29,9	26,5	78,17	-10,40
Херсонська	40,8	42,7	45,1	46,5	44,8	109,80	4,80
Виробництво молока у господарствах населення							
Дніпропетровська	243,6	230,3	223,4	214,8	206,0	84,56	-56,90
Запорізька	226	223,9	206,7	186,7	168,4	74,51	-59,80
Миколаївська	301,3	300,6	278,3	251,6	231,7	76,90	-74,30
Одеська	329,4	315,9	302,5	291,1	283,1	85,94	-65,30
Херсонська	255,3	250,6	239,3	236,8	221,4	86,72	-38,60

*Побудовано за даними збірника «Тваринництво України», 2020 р. та статистичної інформації Державної служби статистики.

Спостереження динаміки виробництва молока в господарствах населення регіону дають підстави стверджувати, що основним чинником впливу на зменшення виробництва молока в регіоні є величезне падіння валових надоїв молока в господарствах населення в період останніх років. Зазначимо, що в розрізі областей регіону, відчутне зменшення відбулось в Миколаївській (13,1%) та Запорізькій (15,5%) областях, в інших областях регіону негативна динаміка перебуває в межах 14-15% відносно рівня 2016 року. Зауважимо, що тенденція значного зниження в усіх областях регіону почалась переважно з 2018 року (табл. 3).

Можемо стверджувати, що основними факторами формування регіонального ринку молока виступають виробничі чинники, які формують наповненість ринку даною проекцією. Об'єктом виробничих факторів внутрішнього середовища є валове виробництво молока, на рівень якого впливають екстенсивні та інтенсивні напрями.

Таблиця 3.

Індекси зміни факторів впливу на рівень виробництва молока у господарствах усіх категорій областей Південного регіону*

Області регіону	Роки				
	2016**	2017	2018	2019	2020
індекси поголів'я корів					
Дніпропетровська	73,10	0,98	1,003	0,95	0,96
Запорізька	58,60	0,99	0,94	0,90	0,88
Миколаївська	79,90	0,97	0,96	0,82	0,89
Одеська	100,0	0,96	0,98	0,99	0,96
Херсонська	69,90	0,98	0,98	0,93	0,84
Всього по регіону	381,50	0,98	0,97	0,92	0,91
індекси середньорічного надою на 1 голову					
Дніпропетровська	4370,7	0,96	0,98	1,02	1,01
Запорізька	4428,3	1,01	0,99	1,005	1,04
Миколаївська	4275,3	1,03	0,99	1,13	1,05
Одеська	3633,0	0,99	0,98	0,97	0,99
Херсонська	4236,1	1,01	0,99	1,07	1,12
Всього по регіону	4141,5	1,002	0,98	1,03	1,03

*Побудовано за даними збірника «Тваринництво України», 2020 р. та статистичної інформації Державної служби статистики.

**Наведені значення показників для розрахунку індексів

Продуктивність корів обумовлюється багатьма факторами: це і рівень повноцінності годівлі, мікроклімат, умови утримання тварин та інші фактори зовнішнього середовища. Проте, швидко підвищити рівень продуктивності корів за раціонального регулювання цих факторів не можливо оскільки рівень, зумовлений їх спадковими можливостями, які досягаються селекцією. Порівняно з факторами середовища, останні забезпечують стійке збільшення продуктивності існуючого покоління, навіть в залежності від природно-кліматичних умов [5].

Проте і екстенсивний напрям збільшення виробництва (зростання поголів'я молочного стада) не для всіх виробників є прийнятним. Збільшення поголів'я – це капіталомісткий захід, потребує наявності вкладень на: облаштування та технічне оснащення молочних ферм, придбання молодняка тварин, збільшення кормової бази, тощо. Цим пояснюється щорічне скорочення поголів'я корів.

Відповідно до результатів досліджень зазначимо, що скорочення поголів'я корів в усіх областях регіону відбувається з однаковою тенденцією. Одночасно останні два роки досліджуваного періоду спостерігається тенденція зростання середньорічного надою в розрахунку на 1 голову худоби молочного стада. Винятком є тільки Одеська область, яка має динаміку зменшення надою молока від однієї

корови. Слід також відмітити, що досить різняться зміни чинників за категоріями господарств (табл. 4).

Таблиця 4.

Динаміка поголів'я корів та середньорічного надою молока на 1 голову в господарствах населення областей Південного регіону*

Області регіону	Показники	Роки					Зміна 2020р. до 2016р. у	
		2016	2017	2018	2019	2020	%	+/-
Дніпропетровська	поголів'я корів, тис. гол	57,9	57,4	57,9	54,9	53,3	92,1	-4,6
	середньорічний надій на 1 голову, кг	4207,3	4012,2	3858,4	3912,6	3864,9	91,9	-342,3
Запорізька	поголів'я корів, тис. гол	51,4	51,4	48,1	42,4	37,6	73,2	-13,8
	середньорічний надій на 1 голову, кг	4396,9	4356,0	4297,3	4403,3	4478,7	101,9	81,8
Миколаївська	поголів'я корів, тис. гол	72,5	71,1	67,9	53,7	47,7	65,8	-24,8
	середньорічний надій на 1 голову, кг	4155,9	4227,8	4098,7	4685,3	4857,4	116,9	701,6
Одеська	поголів'я корів, тис. гол	89,0	86,1	85,3	84,5	82,0	92,1	-7,0
	середньорічний надій на 1 голову, кг	3701,1	3669,0	3546,3	3445,0	3452,4	93,3	-248,7
Херсонська	поголів'я корів, тис. гол	63,5	62,1	60,9	55,9	46,2	72,8	-17,3
	середньорічний надій на 1 голову, кг	4020,5	4035,4	3929,4	4236,1	4792,2	119,2	771,7

*Побудовано за даними збірника «Тваринництво України», 2020 р. та статистичної інформації Державної служби статистики.

Дослідженнями встановлено, що основними постачальниками молока на регіональний ринок виступають власники особистих господарств.

Наведені дані свідчать про вже зазначені твердження, скорочення поголів'я молочного стада відбулось в усіх господарствах населення областей, що відносять до Південного регіону. Більшими темпами спостерігається скорочення в Запорізькій (16,8%), Миколаївській (34,2%) та Херсонській (17,2%) областях. В інших областях поголів'я корів скоротилось в середньому на 8%. Зауважимо, що позначається одночасно зростання надою в розрахунку на 1 голову в середньому за рік саме в тих областях, де існує скорочення поголів'я. В звітному році продуктивність корів в Запорізькій області зроста порівняно з 2016 роком майже на 82 кг, в Миколаївській області надій на 1 голову

збільшився на 700 кг, а в Херсонській – на 771,7кг. Дана тенденція свідчить про підвищення інтенсивності молочного скотарства в цих областях.

Стосовно кількісних та якісних показників сільськогосподарських підприємств регіону, що займаються виробництвом молока можна відмітити, що при скороченні поголів'я корів в середньому на 1,7 тис. голів в цілому по регіону, середньорічний надій на одну голову має тенденцію до зростання майже на 1000 кг в період 2016-2022рр., темп зростання продуктивності коливався в межах 15-32%.

Також, слід зауважити, що продуктивність корів на підприємствах перевищує середньорічний показник в господарствах населення, зокрема в 2020 році даний показник в приватних господарствах регіону становив в середньому 4162,6кг, в той час як на сільськогосподарських підприємствах - 5886,1 кг /гол.

Висновки. Таким чином, ринок молока в Україні та в Південному регіоні в аспекті товаровиробництва за останні п'ять років характеризується як позитивними так і негативними тенденціями. Не беручи до уваги певну недосконалість і неналагодженість системи функціонування, вітчизняний ринок і зокрема регіональний мають потенціал для економічного зростання. Можливість підвищення продуктивності корів до європейських рівнів, збільшення поголів'я можливе за рахунок покращення інвестиційних умов, державного датування, використання агромаркетингу, вдосконалення взаємовідносин між всіма суб'єктами даного ринку

Список використаних джерел

1. А.В. Рябчик, О.П. Волинець Ринок продукції тваринництва в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Агросвіт*, №11. 2014. С. 38-43
2. Мінімізація економічних ризиків діяльності сільськогосподарських підприємств на засадах маркетингу: монографія / С.І. Чеботар, Я.С. Ларіна, О.П. Луцій та ін. К.: ТОВ «Аграр Медіа груп», 2012. 362с.
3. Статистичний збірник «Тваринництво України» Державна служба статистики України / за ред. Олега Прокопенка. Київ, 2020. С.158
4. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Болтянська Л.О. Тенденції розвитку галузі тваринництва в Південному регіоні України. *Науковий вісник ТДАТУ*. Мелітополь: ТДАТУ, 2020. Вип. 10, том 1. DOI: 10.31388/2220-8674-2020-1-26

6. Hrytsaienko M., Hrytsaienko H., Andrieieva L. The Role of Social Capital in Development of Agricultural Entrepreneurship. *Modern Development Paths of Agricultural Production*. 2019. pp. 427-440.

7. Korobka S., Syrotyuk S., Zhuravel D., Boltianskyi B., Solar dryer with integrated energy Unit. *Problemele energeticii regionale*, 2 (50) 2021. P. 61-75. <https://doi.org/10.52254/1857-0070.2021.2-50>

8. Boltianskyi B., Sklyar R., Boltyanska N., Dereza S., Grigorenko S., Syrotyuk S., Jakubowski T. The Process of Operation of a Mobile Straw Spreading Unit with a Rotating Finger Body-Experimental Research. *Processes* 2021, 9 (7), 1144. <https://doi.org/10.3390/pr9071144>.

9. Tebenko V. M., Vlasiuk Y. O., Hrybova D. V., Biliaiev S. S. The influence of small business spreading on the dynamics of the labor costs share in value added generated by leading industries of Ukrainian economy. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2018. Vol 3, No 26.

10. Журавель Д.П., Болтянський Б.В., Скляр Р.В., Болтянська Н.І. Підвищення ефективності функціонування молочно-товарної ферми на прикладі ПП «Могучий» Мелітопольського району Запорізької області. *Тваринництво сьогодні*. Київ, 2021. №3. С.18-29.

Стаття надійшла до редакції 12.12.2021 р.

L. Boltianska

Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University

CURRENT STATE AND TRENDS OF THE REGIONAL MILK MARKET

Summary

The article analyzes the current state of the domestic and regional milk market, identified development trends. The main task of the dairy industry is to form a supply in the market of milk and dairy products to meet the needs of the population in the necessary food products. Dairy farming, like the entire livestock industry, occupies an important position in the structure of the food industry of Ukraine, as dairy products are the basis of a healthy diet and at the same time a constant component in the production of various food products. Observations show that the functioning of the milk market today requires an objective assessment of the real state of the main elements of the market environment: supply and demand. It is the demand in the milk market that ensures the stability and confidence of producers and enterprises in the dairy industry. In this case, the formation of supply, respectively, gross milk production is carried out depending on the number of livestock, their productivity, technology intensity and capital intensity of the industry. Recently, there has been a trend towards an annual decrease in milk production in both Ukraine and the Southern region. This was due to the dynamic reduction of dairy animals, due to the refusal of agricultural producers to develop this industry and reorient to more profitable types of crop production. cows. Among the regions of the Southern region, this is especially true in Kherson and Mykolaiv regions. The importance of the regions of this region in milk production and supply to the market is almost the same. The time trend

shows that the main suppliers of milk among the categories of farms in Ukraine and the region are households, whose market share is about 85%

Key words: livestock industry, number of animals, animal productivity, milk market, factors of influence, market trends.

Л.О. Болтянская
Таврический государственный агротехнологический университет
имени Дмитрия Моторного

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ РЕГИОНАЛЬНОГО РЫНКА МОЛОКА

Аннотация

В статье наведен анализ современного состояния отрасли отечественного и регионального рынка молока. Основной задачей молочной промышленности является формирование предложения на рынке молока и молочных продуктов для обеспечения потребностей населения в необходимых продуктах питания. Именно спрос на рынке молока обеспечивает стабильность и уверенность у товаропроизводителей и молочной промышленности. При этом формирование предложения молока осуществляется в зависимости от количества поголовья животных молочного стада, их продуктивности, интенсивности технологий и фондоемкости отрасли. В последнее время наблюдается тенденция к ежегодному уменьшению производства молока как в Украине, так и в Южном регионе. Причиной тому стало сокращение поголовья животных молочного направления, что объясняется отказом агропроизводителей заниматься развитием этой отрасли и переориентацией на более рентабельные виды растительного агропроизводства. Среди областей Южного региона особенно это отражается в Херсонской и Николаевской областях. Временная тенденция свидетельствует, что основными поставщиками молока среди категорий хозяйств Украины и региона являются хозяйства населения, доля которых на рынке занимает около 85%.

Ключевые слова: отрасль животноводства, численность поголовья животных, продуктивность животных, рынок молока, факторы влияния, тенденции развития рынка.